

Audiëntie bij Zijne Heiligheid paus Benedictus XVI

24 maart 2007

Heilige Vader,

Uit naam van alle hier aanwezige congresleden betuig ik u hierbij onze dankbaarheid, dat u ons vandaag heeft willen ontvangen, op de herdenkingsdag van de Heilige Catharina, dochter van de beschermheilige van Europa, de Heilige Brigitta van Zweden.

Reeds in 2001 zijn de bisschoppen van de Commissie van de Bisschoppenconferenties van de Europese Unie ontvangen door uw vereerde voorganger, paus Johannes Paulus II. Vanaf dat moment zijn wij verder gegaan met ons werk om onze bijzondere opdracht trouw te verwezenlijken en hebben wij op een kritisch opbouwende manier de Europese instellingen gevolgd. Daarbij hadden wij voortdurend de sociale leer van de Kerk in gedachten en deden daar waar het opportuun was concrete voorstellen. Wij hebben zelfs geprobeerd de mensen met verantwoordelijkheid voor de Europese Unie in Brussel en Straatsburg pastoraal bij te staan.

Vandaag zijn we teruggekeerd in het huis van de paus, vergezeld van de deelnemers aan het congres met als onderwerp 'Waarden en perspectieven voor Europa'. Daarvoor zijn wij hier in Rome inderdaad bijeen, ter gelegenheid van de vijftigste

verjaardag van de ondertekening van de Verdragen van Rome: de delegaties van de Bisschoppenconferenties, de vertegenwoordigers van de religieuze orden en congregaties en vertegenwoordigers van talrijke lekenorganisaties hebben hieraan deelgenomen. Allen samen hebben we deze conferentie voorbereid. In dit verband is deelname van de jeugd van Europa een reden tot grote vreugde, evenals de aanwezigheid van vertegenwoordigers van andere christelijke tradities, die onze broederlijke uitnodiging hebben aanvaard: ook zij zijn hier aanwezig om Uwe Heiligheid te ontmoeten.

Voor ons, bisschoppen van COMECE, was het heel belangrijk om met diepe dankbaarheid de ondertekening van de Verdragen van Europa, inmiddels vijftig jaar geleden, te herdenken en tegelijkertijd de waarden en principes die vanaf het begin het proces van de eenwording hebben gekenmerkt, opnieuw tot leven te brengen.

Dit was de reden voor het houden van deze conferentie.

Een groep van katholieke leken, experts in de Europese politiek en afkomstig uit alle lidstaten, heeft een rapport over de waarden en principes betreffende de Europese Unie opgesteld, dat gisteren gepresenteerd is in de voltallige vergadering.

Ook wanneer Europa in de nabije toekomst nog niet volledig één zal zijn, kunnen we nu reeds merken dat de huidige Europese generatie minder onenigheden kent dan de vorige generaties. De fysieke en psychologische barrières in ons continent zijn vandaag minder scherp dan twintig jaren geleden. Aan dit alles heeft ook de opbouw van de Europese Unie met zijn instituties bijgedragen. Met dankbaarheid herkennen wij aan de basis van het proces van eenwording een aantal principes die in overeenstemming zijn met de sociale leer van de Kerk. Het gaat hier bijvoorbeeld om solidariteit en ondersteuning, de vrije keuze van vereniging en de rechtsstaat.

Niettemin zien wij tegelijkertijd bij de Europese burgers van alle landen een groeiende bezorgdheid. Deze wordt gevoeld door de vrees – onder druk van concurrentie in de gemeenschappelijke markt die bijna alle goederen en diensten betreft – het eigene van het nationale leven, de identiteit van de eigen cultuur en zelfs de eigen taal te verliezen. Waarschijnlijk ook om deze angsten tegen te gaan hebben de verantwoordelijken van de Europese Unie in het eerste ontwerp van het constitutionele verdrag het motto van “eenheid in verscheidenheid” (artikel 8) geïntroduceerd. Maar wat betekent dit? Hoe kan men de diversiteit interpreteren zonder af te glijden naar een duidelijke machtsstrijd?

Hoe kan men de eenheid beleven zonder de vrijheid te verstikken? Welke antwoorden zal de politiek op deze vragen geven?

Waarschijnlijk zal zij er niet in slagen om antwoorden op deze vragen te geven. Immers de politieke ratio is niet in staat het motto “eenheid in verscheidenheid” ten volle te begrijpen. Om deze reden moeten we vertrouwen op het geloof. De Europese politiek baseert zich op een reeds bestaand gegeven, waartoe zij zelf geen toegang heeft. Christenen wel, dankzij de Heilige Drie-eenheid. In dit mysterie wortelt de consequentie voor menselijk samenleven, op het niveau van het gezin, de Europese Unie en de wereldgemeenschap. Vanuit het geloof in de Heilige Drie-eenheid, God die liefde is, ‘Deus caritas est’, kunnen we het wezen van de mens begrijpen en tegelijkertijd de onvervreembare waardigheid die allen zonder onderscheid gemeen hebben, bevestigen.

Ons geloof opent aldus duidelijk het begrip van de werkelijkheid dat de Europeanen verenigd zijn in verscheidenheid en dat zij daarnaast deel uitmaken van de mensheid, één en talrijk in diversiteit. Tegelijkertijd doet het geloof van de christenen van alle tradities een beroep op een bijzondere verantwoordelijkheid voor deze Europese gemeenschap, die zich sedert vijftig jaar ontwikkelt.

Door de naam ‘Benedictus’ te kiezen, Heilige Vader, laat u ons denken aan de monastieke oorsprong van de Europese cultuur. De regel van de heilige Benedictus en die uit de zesde eeuw van de heilige Augustinus, zijn sindsdien de eerste constitutionele teksten van Europa. Met het programma ‘*ora et labora*’ vat de heilige Benedictus voor ons de twee fundamente-

le verhoudingen in het menselijk bestaan samen: die met God en die met de andere mensen. Augustinus schrijft in zijn regel: "Jullie hebben vooruitgang kunnen boeken in de mate waarin jullie je bezig gehouden hebben met het algemeen belang zonder naar het eigen belang te streven. Zo zal de naastenliefde, die eeuwig is, zich noodzakelijk manifesteren in alle behoeften van dit tijdelijke leven" (v. 2).

Met deze woorden wordt de belangrijkste opdracht van de Europese Unie geformuleerd: zet de privé-belangen op de tweede plaats en geef prioriteit aan het gemeen-

schappelijk belang in Europa en handel op een verantwoordelijke wijze voor de vrede en gerechtigheid in de gehele wereld.

Heilige Vader, ik wil u, namens allen hier aanwezig, bedanken dat u, in de uitoefening van uw verantwoordelijkheid voor de universele Kerk, Europa niet vergeet en haar begeleidt en inspireert met uw verhelderend onderricht, uw liefdadigheidsinitiatieven en uw onophoudelijk gebed.

Vertaling: H. Lohman M.A.